DOI: 10.31359/2079-6242-2021-42-152
УДК 343.98.067

А. О. Григоренко, аспірант кафедри криміналістики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, молодший науковий співробітник лабораторії використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України
ORCID: 0000-0001-7563-3660

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДУ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПІД ЧАС ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Постановка проблеми. Пред'явлення для впізнання є слідчою (розшуковою) дією, що має вагоме значення для ефективного здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення. Проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії дає можливість установити належність відповідних об'єктів, що мають значення для кримінального провадження, до подій суспільно небезпечного діяння.

Проведення пред'явлення для впізнання є неможливим без реалізації реконструкції, що зумовлено ретроспективною спрямованістю зазначеної слідчої (розшукової) дії. Під час підготовки та проведення пред'явлення для впізнання діяльність учасників цієї слідчої (розшукової) дії спрямована на відтворення у свідомості особи ознак відповідних об'єктів, що були нею сприйняті у минулому.

Реконструкція реалізується під час підготовки, проведення та фіксації пред'явлення для впізнання, що зумовлено неможливістю проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії без здійснення процесу відтворення. З метою ефективного провадження пред'явлення для впізнання є доцільним дослідження особливостей застосування методу реконструкції під час проведення такої слідчої (розшукової) дії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність, особливості та проблемні аспекти пред'явлення для впізнання досліджували: Н. Г. Бритвич[1], Ю. Вуйцикевич[2], А. Я. Гінзбург[3], В. О. Коновалова[4], Є. Д. Лук'янчиков[5], Л. Д. Удалова[6], В. Ю. Шепітько[7]. Проте застосування методу реконструкції під час проведення досліджуваної слідчої (розшукової) дії не було досліджено комплексно та потребує вивчення.

Метою статті є дослідження проблем реалізації криміналістичного методу реконструкції під час проведення пред'явлення для впізнання з метою ефективного здійснення такої слідчої (розшукової) дії.

Виклад основного матеріалу. Для найбільш повного дослідження особливостей реалізації методу реконструкції під час пред'явлення для впізнання є доцільним визначити зазначену слідчу (розшукову) дію. Під пред'явленням для впізнання слід розуміти «слідчу (розшукову) дію, що полягає в пред'явленні свідкові чи іншій особі об'єкта для того, щоб ця особа могла встановити тотожність або відмінність цього об'єкта від того, який спостерігався раніше, зберігся в пам'яті і про який давала показання»[8]. «Мета пред'явлення для впізнання

[1] Бритвич Н Г 'Теоретические основы и практика предъявления для опознания(' автореф. дис. канд. юрид. наук. Харьков, 1968) 19

[2] Вуйцикевич Ю, Квятковска-Вуйцикевич В. 'Роль судебного эксперта в оценке результатов опознания, проведенного очевидцем происшествия' (2011) 3 Эксперт криминалист 37–38

[3] Гинзбург А Я *Тактика предъявления для опознания* (Юрид. лит, 1971) 63

[4] Шепітько В Ю, Коновалова В О *Юридична психологія: підручник.* 3-тє вид., перероб. і допов. (Право, 2019) 288

[5] Лук'янчиков Є. Д. 'Інформаційне забезпечення розслідування злочинів (правові і тактико-криміналістичні аспекти)' (автореферат дис. д-ра юрид. наук. Київ, 2005) 36

[6] Удалова Л Д 'Тактико-психологические основы предъявления для опознания и достоверность его результатов' (автореферат дис. канд. юрид. наук. Киев, 1992) 23

[7] Шепітько В Ю (ред) 'Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія' *Велика українська юридична енциклопедія:* у 20 т. Т. 20: (Право, 2018) 952

[8] Шепітько В Ю (ред) *Криміналістика: підручник: у 2 т.* Т. 1. (Право, 2019) 456

полягає в тому, щоб установити, чи є об'єкт, що пред'являється, тим самим, який особа, що впізнає, бачила раніше у зв'язку з якими-небудь фактами, що стосуються розглядуваного злочину»[7]. Отже, сутністю пред'явлення для впізнання є відтворення у свідомості особи відповідних об'єктів, які були сприйняті нею у минулому і мають значення для досудового розслідування відповідного кримінального правопорушення, та порівняння зазначених ідеальних образів об'єктів із запропонованими для впізнання об'єктами з метою встановлення індивідуальної тотожності.

Реконструкція є обов'язковою стадією процесу впізнання. Психологічний процес упізнання складається з двох стадій: засвоєння і розпізнавання. Стадія розпізнавання включає: репродуктивний процес, в ході якого відбувається згадування і відтворення засвоєного раніше об'єкта. Під час допиту, що передує пред'явленню для впізнання, особа, яка впізнає нагадує обставини того, що сталося, відновлює в пам'яті образ сприйнятого нею об'єкта, що відображає його ознаки і особливості; розпізнавальний процес, в ході якого особа, яка впізнає, оцінює результати порівняння сприйманого об'єкта в даний момент і уявного образу засвоєного раніше об'єкта[1]. Своєрідність ідентифікації полягає в тому, що вона може бути здійснена лише особами, які раніше особисто спостерігали упізнаваний об'єкт[2]. Реконструкція є обов'язковою стадією процесу впізнання, яка фактично забезпечує відтворення раніше сприйнятого об'єкта у свідомості особи.

Під час проведення підготовки до пред'явлення для впізнання є обов'язковим проведення допиту особи, яка сприймала відповідний об'єкт. «Ефективність та доказове значення результатів упізнання значною мірою залежить від якості проведення слідчим організаційно-підготовчих заходів»[3]. «Важливим елементом підготовки до пред'явлення для впізнання є допит того, хто впізнає, у процесі якого слід з'ясувати ступінь повноти сприйняття тим, хто впізнає, об'єкта, його ознаки, можливості впізнання»[7]. «У разі необхідності пред'явлення якої-небудь особи (інших об'єктів) для впізнання свідкові, потерпілому, підозрюваному або обвинуваченому слідчий спочатку допитує їх про зовнішній вигляд та прикмети цієї особи (інших об'єктів), а також про обставини, за яких особа, яка впізнає, бачила цю особу (інші об'єкти), про що складається протокол. Допит є обов'язковою умовою проведення впізнання. Слідчий повинен запропонувати особі, яка впізнає, пригадати якомога більше ознак, що характеризують зовнішні прикмети злочинця»[4]. У процесі проведення допиту особа відтворює у своїй свідомості сприйнятий раніше об'єкт (як загальний його образ, так і окремі ознаки). Внаслідок цього особа, уповноважена на розслідування суспільно небезпечного діяння, має можливість визначити ознаки об'єкта, що підлягає впізнанню. Фактично реконструкція є основою для встановлення слідчим ознак об'єкта, який необхідно ідентифікувати, а також ознак, яким повинні відповідати всі предмети, що будуть пред'явлені для впізнання.

Під час підготовки та проведення пред'явлення для впізнання застосовується не лише ідеальна, й матеріальна реконструкція. Матеріальне відтворення обстановки сприйняття відповідного об'єкта є необхідним для найбільш ефективного проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Найчастіше місцем пред'явлення для впізнання є кабінет слідчого, який здійснює розслідування. Приміщення, де буде проводитися пред'явлення, має бути достатньо просторим, щоб у ньому вільно розмістилися суб'єкти, які беруть участь у пред'явленні для впізнання, і присутні при цьому особи. Приміщення повинне добре освітлюватися природним світлом, щоб запропонованих для впізнання осіб, у тому числі й впізнаваного, можна було б розмістити обличчям до світла. Якщо із матеріалів справи вбачається, що на результат пізнавання може вплинути сила і спрямованість штучного освітлення, необхідно підготувати різні джерела світла (настільну лампу, електричний ліхтарик тощо) і штори для затемнення кабінету[3]. В процесі підготовки кабінету до пред'явлення для впізнання фактично відбувається матеріальна реконструкція, метою якої є відтворення умов, що існували в момент сприйняття особою відповідного об'єкта. Відтворення зазначених умов (світла,

[1] Балашов Д Н, Балашов Н М, Маликов С В *Криминалистика: учебник* (ИНФРА_М, 2005) 503

[2] Кочаров Г И 'Вопросы теории и практики предъявления для опознания на предварительном следствии' (автореф. дис. канд. юрид. наук. Москва, 1956) 16

[3] Чаплинський К О 'Особливості тактики пред'явлення для впізнання в умовах протидії досудовому розслідуванню' (2014) 1 (12) Вісник Академії митної служби України. Серія «Право» 156–160

[4] Будзієвський М Ю, Лускатов О В, Пиріг І В та ін. *Криміналістика (курс лекцій): навчальний посібник*. (Дніпроп. Держ. ун-т внутр. справ, 2013) 397

відстані тощо) має своїм наслідком отримання об'єктивних результатів зазначеної слідчої (розшукової) дії.

У разі необхідності пред'явлення для впізнання може реалізовуватися безпосередньо на місці сприйняття особою об'єкта, що підлягає впізнанню. Коли з попереднього допиту особи, яка впізнає, виплаває, що сприйняття об'єкта відбувалося в складних умовах, слідчий повинен прагнути, щоб пред'явлення для впізнання відбувалося в аналогічних, подібних умовах. Цим буде досягатися максимальна об'єктивність в отримання результату і його оцінці. При виборі місця й обстановки пред'явлення для впізнання слід враховувати віддаленість предмета від спостерігача, положення об'єкта стосовно лінії погляду спостерігача, різне уявлення особи про колір об'єкта при зміні освітлення. З урахуванням цих даних слідчий повинен вибрати місце і час пред'явлення для впізнання. Звичайно не можна досягти повної схожості в обстановці для нового сприйняття, але аналогічні умови створити можна. При цьому слідчому необхідно керуватися загальним правилом, при якому, реконструюючи обстановку, вибираючи спосіб спостереження в процесі пред'явлення для впізнання, не можна допускати дій, що принижують честь і гідність особи, яка впізнає, впізнаваного, а також пропонованих для впізнання осіб, або створювати ситуацію, яка загрожує здоров'ю чи життю інших осіб[3]. Отже, у разі сприйняття особою відповідного об'єкта у складних (специфічних) умовах, для найбільш ефективного проведення впізнання, є необхідним його проведення на місці і умовах, в яких відбувалося сприйняття. Повна реконструкція місця і обстановки є неможливою, що зумовлено постійними змінами, які відбуваються в об'єктивній дійсності. Для отримання найбільш об'єктивних результатів є необхідним реконструювання основних умов, за яких здійснювалося сприйняття відповідного об'єкта (рівень освітлення та його направленість, відстань до об'єкта, місце знаходження особи, яка сприймала об'єкт, тощо). Під час підготовки місця проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії особа, уповноважена на розслідування кримінального правопорушення, реалізує як ідеальну, так і матеріальну реконструкцію.

З метою ефективного здійснення пред'явлення для впізнання є необхідним урахування факторів, що впливали на особу під час сприйняття відповідного об'єкта. Зазначені фактори можна поділити на об'єктивні і суб'єктивні. До об'єктивних факторів слід віднести: метеорологічні умови (туман, дощ, снігопад тощо); умови освітленості (повний місяць, міська вулиця в певний час, сонячний день та ін.); тривалість сприйняття; кількість спостережуваних об'єктів; місце спостереження; відстань до об'єкта; ракурс спостереження. Крім того, до об'єктивних факторів слід також віднести деякі спотворення сприйнятого, ілюзії, що виникають при певних умовах не в окремих індивідів, а у людини взагалі, незалежно від її фізіологічних і психічних якостей, внаслідок певних недосконалостей наших органів почуттів і деяких особливих властивостей різних аналізаторів[1]. До суб'єктивних факторів необхідно віднести: психічний стан людини в момент сприйняття (хвилювання, страх), спрямованість уваги, тривалість сприйняття, фізичний стан (біль, нездужання), стан органів почуттів вибірково до того, що сприймається (зорове, слухове, сприйняття). Також до суб'єктивних факторів можна віднести негативний вплив на особу, яка впізнає, зі сторони особи, яку впізнають[6]. Урахування факторів, які впливали на особу в момент сприйняття відповідного об'єкта, має вагоме значення для прийняття рішення про проведення пред'явлення для впізнання, підготовки і проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Беручи до уваги об'єктивні і суб'єктивні чинники, слідчий має змогу зробити припущення щодо можливості особи реконструювати (відтворити) у своїй свідомості раніше сприйнятий об'єкт. Реконструювання факторів, що впливали на особу під час сприйняття, є необхідним також для відтворення умов, в яких буде здійснюватися впізнання, з метою отримання найбільш об'єктивних результатів проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії.

Для розуміння особливостей застосування реконструкції під час проведення пред'явлення для впізнання є важливим те, що КПК передбачено пред'явлення додатково не менше трьох однорідних об'єктів. «Особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі. Перед тим як пред'явити особу для впізнання, їй пропонується у відсутності особи,

[1] Удалова Л Д 'Влияние объективных факторов на результаты опознания' (1986) 32 Криминалистика и судебная экспертиза 33–35.

яка впізнає, зайняти будь-яке місце серед інших осіб, які пред'являються»[1] (ч. 2 ст. 228 КПК). «Річ, що підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, в числі інших однорідних речей одного виду, якості і без різких відмінностей у зовнішньому вигляді, у кількості не менше трьох. Особі, яка впізнає, пропонується вказати на річ, яку вона впізнає, і пояснити, за якими ознаками вона її впізнала»[1] (ч. 2 ст. 229 КПК). При розпізнаванні образів людина не порівнює між собою сусідні об'єкти, а порівнює кожен з них із відображеним у неї в пам'яті образом[6]. Необхідність у наданні для впізнання разом із об'єктом, який пред'являється для впізнання, інших предметів зумовлено необхідністю в установленні саме індивідуальної тотожності між раніше сприйнятим об'єктом і запропонованим для впізнання. У разі пред'явлення декількох речей особа має змогу виокремити серед однорідних об'єктів саме той, яка вона безпосередньо сприймала, шляхом реконструювання (відтворення) його образу у своїй свідомості і виділення індивідуальних (унікальних) ознак.

Метод реконструкції так само застосовується під час організації і проведення повторного пред'явлення для впізнання. Для найбільш ефективного повторного проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії є необхідним врахування підстав саме повторного проведення пред'явлення для впізнання. Проведення повторного впізнання можливо у виняткових випадках: первинне впізнання проводилося особою, яка знаходилася у хворобливому стані (розлад психіки, зору, слуху тощо); гірші умови сприйняття об'єкта в порівнянні з початковим сприйняттям (погане освітлення і т.д.); погана якість фотографій, які не відобразили характерних особливостей об'єкта; зміна зовнішності того, кого впізнають (наприклад, в момент події він був з вусами, а в момент пред'явлення для впізнання вуса були збриті). Повторне пред'явлення для впізнання повинно проводитися разом із тими ж об'єктами, з якими проводилося первинне впізнання. Інакше легко здогадатися, який з пред'явлених об'єктів пред'являють для впізнання вдруге[9]. Проведення повторного пред'явлення для впізнання є неможливим без застосування реконструкції, оскільки головною метою даного різновиду слідчої (розшукової) дії є відтворення обстановки проведення первинного впізнання, враховуючи недоліки, що існували. Наприклад, у разі проведення повторного впізнання через погані умови сприйняття (недостатність освітлення) при первинному впізнанні, необхідно відтворити всі елементи обстановки первинного впізнання та покращити освітлення. Під час повторного проведення пред'явлення для впізнання застосовується не лише ідеальна, а й матеріальна реконструкція, яка полягає у матеріальному відтворенні обстановки та об'єктів, що існували під час первинного впізнання.

Важливим також є правильне фіксування процесу та результатів здійснення пред'явлення для впізнання. «Обов'язковим способом документування є протокол як письмовий акт, складений в передбаченому законом порядку уповноваженими на то особами про перебіг і наслідки проведення ним дій»[5]. Основною формою фіксації пред'явлення для впізнання є протокол. У протоколі проведення пред'явлення для впізнання є необхідним зазначати як повний склад учасників зазначеної слідчої (розшукової) дії (слідчий, потерпілий, статисти, поняті тощо), так і опис процесу проведення пред'явлення для впізнання. Точне і повне заповнення протоколу має своїм наслідком можливість, у разі необхідності, відтворення процесу проведення досліджуваної слідчої (розшукової) дії з метою реконструювання у свідомості особи, уповноваженої на розслідування кримінального правопорушення, порядку проведення впізнання для оцінки об'єктивності отриманих результатів.

Також із метою забезпечення можливості точного відтворення алгоритму проведення пред'явлення для впізнання є доцільним використання фотофіксації або відеофіксації. «Серед засобів документування відомостей закон передбачає не лише письмову форму, яка є обов'язковою, а й фотографування, кінозйомку, звуко- і відеозапис… Інколи їх називають додатковими засобами, не зважаючи на те, що вони за об'єктивністю та повнотою відображення того чи іншого процесу, об'єкта, явища перевершують письмову форму»[2]. Застосування технічних засобів для фіксування процесу пред'явлення для впізнання є ефективним, оскільки надає можливість здійснити фіксування процесу реалізації зазначеної слідчої (розшукової) дії максимально об'єктивно, без врахування

[1] Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. №4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2013, №9–10, №11–12, №13. Ст. 88.

[2] Лук'янчиков Є Д *Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів: монографія* (Нац. акад. внутр. справ України, 2005) 360

суб'єктивного фактору, який закономірно виникає при заповненні протоколу уповноваженою особою. Як наслідок, виникає можливість, у разі необхідності, об'єктивно відтворити процес проведення пред'явлення для впізнання з метою дослідження відповідних доказів.

Висновки. Отже, здійснення пред'явлення для впізнання без застосування методу реконструкції є неможливим, що зумовлено ретроспективною спрямованістю досліджуваної слідчої (розшукової) дії. Саме процес відтворення є основою для реалізації впізнання, яке відбувається на основі відтворення образу відповідного об'єкта у свідомості особи.

Процес відтворення реалізується під час проведення попереднього допиту. В процесі допиту особі пропонують вказати ознаки об'єкта, за якими вона може його впізнати, визначення зазначених ознак відбувається за посередництвом процесу реконструкції, шляхом відтворення образу зазначеного об'єкта у свідомості особи. Важливим є те, що рішення щодо можливості та доцільності проведення пред'явлення для впізнання приймається особою, уповноваженою на розслідування кримінального правопорушення, на основі аналізу матеріалів справи та результатів попереднього допиту. Як наслідок, прийняття рішення, організація та проведення пред'явлення для впізнання можливо лише за посередництвом використання методу реконструкції.

Саме реконструкція є основою для встановлення особою, яка впізнає, індивідуальної тотожності між запропонованим для впізнання об'єктом та відтвореним ідеальним образом раніше сприйнятого об'єкта. Фактично особа відтворює у своїй свідомості образ відповідного об'єкта та співставляє його із запропонованими для впізнання. На основі зазначеного співставлення відбувається ідентифікація конкретного об'єкта.

У процесі реалізації пред'явлення для впізнання застосовується не лише ідеальна, а й матеріальна реконструкція. Для отримання найбільш об'єктивних результатів є необхідним проведення впізнання в тих умовах, яких було сприйнято відповідний об'єкт. Якщо сприйняття відбувалося у складних умовах є доцільним проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії безпосередньо на місці сприйняття. З метою створення подібних до тих, які існували на момент сприйняття, умов слід використовувати метод реконструкції (відтворення рівня освітленості, направленість світла, відстань до об'єкта, його розташування тощо).

Вагомим є врахування факторів, які впливали на особу в момент сприйняття. Умовно фактори можна поділити та об'єктивні і суб'єктивні. Їх врахування має значення для отримання слідчим інформації про сприйнятий об'єкт, оскільки під впливом зазначених факторів процес сприйняття зазнає певного спотворення та, як наслідок, реконструйовані ознаки відповідного об'єкта можуть мати певні відмінності від оригіналу (наприклад, з огляду на рівень і направленість освітлення, а також емоційний стан особи сприймаючого у показаннях було завищено зріст підозрюваного). Врахування зазначених факторів є необхідним для організації процесу впізнання та отримання об'єктивних результатів проведення досліджуваної слідчої (розшукової) дії.

З метою ефективного застосування результатів пред'явлення для впізнання важливою є правильна фіксація порядку проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Для можливості відтворення процедури здійснення пред'явлення для впізнання є необхідних складання протоколу. У протоколі як основній формі фіксації слід зазначити всіх учасників пред'явлення для впізнання (слідчий, підозрюваний, поняті, статисти тощо) та опис порядку проведення досліджуваної слідчої (розшукової) дії. Для об'єктивного фіксування процесу здійснення пред'явлення для впізнання є доцільним застосування фотозйомки та (або) відеозйомки. Повна фіксація порядку проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії має своїм наслідком можливість, у разі потреби, здійснення реконструкції (відтворення) процесу здійснення пред'явлення для впізнання та оцінки отриманих у результаті його проведення доказів.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 r. №4651-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2013. №9–10. №11–12. №13. St. 88. (in Ukrainian)

Bibliography

Authored books

1. Ginzburg A Ja, *Taktika predjavlenija dlja opoznanija* [Presentation for recognition tactics] (Jurid. lit., 1971) 63 (in Russian).
2. Balashov D N, Balashov N M, Malikov S V, *Kriminalistika* [Criminalistics] (Moskva: INFRA_M, 2005) 503 (in Russian)
3. Budziievskyi M Yu, Luskatov O V, Pyrih I V, Pletenets V M, Chaplynska K O, Chaplynska Yu A, *Kryminalistyka (kurs lektsii)* [Criminalistics (course of lectures)] (Dnipropetrovsk: Dniprop. Derzh. un-t vnutr. sprav, 2013) 397 (in Ukrainian)
4. Lukianchykov Ye D, *Metodolohichni zasady informatsiinoho zabezpechennia rozsliduvannia zlochyniv* [Methodological bases of information support of investigation of crimes] (Nats. akad. vnutr. sprav Ukrainy, 2005) 360 (in Ukrainian)

Edited books

5. Shepitko V Yu, Konovalova V O (red) *Yurydychna psykholohiia* [Legal psychology] (Pravo, 2019) 288 (in Ukrainian)
6. Shepitko V Yu (red) 'Kryminalistyka, sudova ekspertyza, yurydychna psykholohiia' *Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia: u 20 t., T. 20:* [The Great Ukrainian Legal Encyclopedia: in 20 volumes, Vol. 20: Forensics, forensic science, legal psychology] (Kharkiv: Pravo, 2018) 952 (in Ukrainian)
7. – (red) *Kryminalistyka:* [Criminalistics] vol. 1 (Pravo, 2019). 456 (in Ukrainian)

Journal articles

8. Vujcikevich Ju, Kvjatkovska-Vujcikevich V, 'Rol' sudebnogo jeksperta v ocenke rezul'tatov opoznanija, provedennogo ochevidcem proisshestvija' [The role of a forensic expert in assessing the results of identification carried out by an eyewitness of an incident] (2011) 3 Jekspert kriminalist 37–38 (in Russian)
9. Chaplynskyi K O, 'Osoblyvosti taktyky pred'iavlennia dlia vpiznannia v umovakh protydii dosudovomu rozsliduvanniu' [Peculiarities of tactics of presentation for identification in the conditions of counteraction to pre-trial investigation] (2014) 1 (12) Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Seriia «Pravo» 156–160 (in Ukrainian)
10. Udalova L D, 'Vlijanie obektivnyh faktorov na rezul'taty opoznanija' [The influence of objective factors on the results of recognition] (1986) 32 (Kiev: Vishha shkola) Kriminalistika i sudebnaja jekspertiza 33–35 (in Russian)

Abstract of doctors thesis

11. Lukianchykov Ye D, 'Informatsiine zabezpechennia rozsliduvannia zlochyniv (pravovi i taktyko-kryminalistychni aspekty)' [Information support of crime investigation (legal and tactical-criminological aspects)] (Abstract of doctors thesis) (Kyiv, 2005) 36 (in Ukrainian)

Abstract of candidates thesis

12. Britvich N G, 'Teoreticheskie osnovy i praktika predjavlenija dlja opoznanija' [Theoretical foundations and practice of presentation for recognition] (abstract of candidates thesis) (Har'kov, 1968) 19 (in Russian)
13. Udalova L D, 'Taktiko-psihologicheskie osnovy pred#javlenija dlja opoznanija i dostovernost' ego rezul'tatov' [The tactical and psychological foundations of presentation for recognition and the reliability of its results] (Abstract of candidates thesis) (Kiev, 1992) 23 (in Russian)
14. Kocharov G I, 'Voprosy teorii i praktiki pred#javlenija dlja opoznanija na predvaritel'nom sledstvii' [Questions of theory and practice of presentation for recognition at the preliminary investigation] (Abstract of candidates thesis) (Moskva, 1956) 16 (in Russian)

Григоренко А. О. Проблеми реалізації методу реконструкції під час пред'явлення для впізнання.

Стаття присвячена дослідженню особливостей реалізації криміналістичного методу реконструкції під час здійснення пред'явлення для впізнання. Необхідність у застосуванні методу реконструкції зумовлена ретроспективною спрямованість досліджуваної слідчої (розшукової) дії. Зроблено висновок, що процес відтворення є основою для реконструювання у свідомості особи уявного образу відповідного об'єкта та співставлення його із запропонованими для впізнання з метою здійснення ідентифікації. Досліджено особливості застосування методу реконструкції під час проведення підготовки до пред'явлення для впізнання. Встановлено необхідність у здійсненні не лише ідеальної, а й матеріальної реконструкції під час підготовки до проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Досліджено особливості реалізації методу реконструкції під час фіксації процесу підготовки і проведення пред'явлення для впізнання.

Ключові слова: *реконструкція, відтворення, впізнання, пред'явлення для впізнання, ідентифікація.*

Григоренко А. А. Проблемы реализации метода реконструкции при предъявлении для опознания.

Статья посвящена исследованию особенностей реализации криминалистического метода реконструкции при осуществлении предъявления для опознания. Необходимость в применении метода реконструкции обусловлена ретроспективной направленности исследуемого следственного (розыскного) действия. Сделан вывод, что процесс воспроизведения является основой для реконструкции в сознании лица воображаемого образа соответствующего объекта и сопоставление его с предложенными для опознания с целью осуществления идентификации. Исследованы особенности применения метода реконструкции при проведении подготовки к предъявлению для опознания. Установлена необходимость в осуществлении не только идеальной, но и материальной реконструкции при подготовке к проведению исследуемого следственного (розыскного) действия. Исследованы особенности реализации метода реконструкции при фиксации процесса подготовки и проведения предъявления для опознания.

Ключевые слова: *реконструкция, воссоздание, опознание, предъявление для опознания, идентификация.*

Hryhorenko A. O. Problems of realization of a method of reconstruction during presentation for recognition.

The article is devoted to the study of the peculiarities of the implementation of the forensic method of reconstruction during the identity parade. The need to apply the method of reconstruction is due to the retrospective orientation of the investigated investigative (search) action. It is concluded that the process of reproduction is the basis for the reconstruction in the mind of a person of the imaginary image of the object and compare it with those proposed for recognition in order to identify.

The peculiarities of the application of the reconstruction method during the preparation for the identity parade have been studied. The necessity in reproduction of signs of the corresponding object and conditions under which it was perceived, during preliminary interrogation which is a basis for creation of conditions for carrying out investigated investigative (search) action is analyzed.

The need for not only ideal, but also material reconstruction during the preparation for the the identity parade has been established. In order to carry out the most complete and objective reproduction, it is advisable to carry out the specified investigative (search) action in conditions close to those in which the perception of the object. The creation of these conditions is possible only by reproducing them using the method of reconstruction in accordance with the characteristics provided by the interrogated person.

Features of realization of a method of reconstruction at fixing of process of preparation and carrying out presentation for recognition are investigated. For the most objective recording of this investigative (search) action, it is advisable to use photography and video, which has the effect of providing the opportunity to reproduce in detail the process of identification, if necessary.

Key words*: reconstruction, reproduction, recognition, presentation for recognition, identification.*

Стаття надійшла до редакції:14.09.2021 р.
Прийнята до друку: 15.10.2021 р.